

AZ ÉRTESTŐ

Megjelenik havonta egyszer.

Előfizetési ára egész évre 12 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Damjanich-utca 12. sz. n.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: WIGDER SAMU.

Kartársak!

Segítsétek a hadbavonultak családjait!

Kalózok.

Sokszor szóvá itett, sok kartárs által megsíratott eljárást veszek tollam hegyére. mikor kritika tárgyává teszem egyes kartársak dolgát, akik sport-, vagyis inkább üzletszerűen üzik üzlettársaik becsapását.

Lehetséges, hogy cikkem címe nem helyes és más rabló-címet kellett volna cikkem fölé írni, ez esetben bocsánatot kérek a „tisztelt“ kalóz uraktól, akik a tengereken fosztogatják lebertársaikat, nem úgy, mint az én cikkem kalózái, akik a saját szakmájukbelieket fosztogatják a bizalom tengerén.

Vannak kartársak, akik kizárólag azzal foglalkoznak, hogy új és új trükköket találjanak ki üzlettársaik megkárosítására. És ami a legszégény-

teljesebb: a kalózokat nem is annyira a kisebb üzletesek között, tehát a pénzteleneknél kell keresni, hanem tulnyomórészt a „fejesek“ közül kerülnek ki, akiknek tehát még az a gyenge kifogásuk sincs, hogy a szükség kényszeríti őket piszkos eljárásukra.

A mi egymásközötti összeköttetésünk kizárólag kölcsönös bizalmon alapszik. Bennünket nem véd e kifosztás ellen sem törvény, sem szabály, sem hatóság, hanem kizárólag a kartárs becsület-érzésének vagyunk kiszolgáltatva, melynek hiánya neki hasznot hoz, nekünk pedig temérdek kárt okoz.

Annál gyávább tehát a mi kalózáink eljárása, akik nem reszkiroznak semmit, mert már előre tudják, hogy ravasz fondorlattal elkövetett csalásukért őket a törvény nem bünteti, mert az általuk kifosztott áldozat nem élvezzi a törvény oltalmát egy félremagyarázott paragrafusból keletkezett joggyakorlatból kifolyólag.

A tolvaj vagy csaló legalább megreszkirozza szabadságát az elkövetett gaztett fejében, a mi kalózáink nem reszkiroznak semmit.

És kérdem: csakugyan nincs e sáskamód elszaporodott kétes alakok ellen védekezési mód?

A „GUZSLICA“ HANGJAI MELLETT.

Irta: *Andrea Graiselli.*

Tavaly még állt a nyár, virult a határ, mosolygott a világ, mikor csapatommal már a Drina partján kiszálltam.

Ütegünk egyelőre rezervában volt, s így mi egy kis vegyesajku nép lakta faluba lettünk beszállásolva. Azaz nem jól mondom, mert csak a falu mellé lettünk kisátorozva.

A faluvégi házaknál a nép este ki ült és bus nótákat énekelt. Hiszen minden egyesnek, leánynak, aszszonynak volt valakije, ki szintén be volt vonulva!

Mi csak hallgattuk, egyik-másik rá-rácsavarított egy-egy bus magyar nótára. Ki tudja: talán a felesége vagy a mátkája jutott eszébe. Aztán minden csendes lett a táborban, csak a lovak dobogása, horkanása zavarta meg a csendes szép éjszakát.

Nem bírtam aludni, de hát ki bírna; ki tudna ily lágy nyári éjben aludni. Hisz nekem is van szívem, nekem is vannak, kikre gondolok. Felnéztem az égre: amott az a fényes csillag most Pécsen egy kicsi házra

is ragyog, vajjon tudják-e a lakói, hogy rájuk gondolok.

Mélázásomat a faluvégi kis házak egyikéből kiszűrődő guzslica zenéje zavarta meg. Majd utánna egy édesen fülbemászó női hang tiszta csengő hangon bus nótát énekelt s hozzá kísérte magát a hangszerrel.

Sokáig hallgattam, a szívem lassan megtelt édes, fájó érzéssel, szemembe könny csillogott. A vágy mindjobban föltört bennem „megismerni ennek a drága hangnak a tulajdonosát.“

Lassan felkeltem s az alvó táboron keresztül a hang irányában elosontam. Oly csendes volt minden körülöttem, hogy a szívem dobbanását is meghallottam, mind közelebb értem az éji csalogányhoz, végre egy kicsi háznál megálltam.

Néhány virágzó fa, folyondárral befutott rozoga kerítés, alacsony káváskút. A ház előtt kis virágos kert. A két ablak között egy kis fa pad. A padot előlem eltakarták egy galagonyabokor lombjai. A lombok mögött ült az éjjeli énekes s zavartalan folytatta bűvös zenéjét.

Most már kíváncsi is voltam: Hogy nézhet ki, a

Ha eddig az volt a felelet *nincs*, én azt mondom, hogy *van!*

Ez a védekezési mód: a *bojkott!*

Hozzámak a kartársak minden egyes esetet a szerkesztőség tudomására. Ugy mint a károsító személyzetet nyilvántartjuk, úgy fogja a lap a károsító *üzletek* nevét is közölni, tekintet nélkül arra, hogy előfizető-e az illető vagy sem.

Természetesen elvárjuk a tisztességesen gondolkozó kartársaktól, hogy az ilyen kerüljék, mint a bélpoklost, ha pedig bemerészkedik házukba, mutassák meg neki, hogy hol hagyta a kőműves az ajtónyílást.

És most — háborus nyelven szólva — ultimátumot intézek a tisztelt (fenét tisztelt) család urakhoz:

Gondolják jól meg a dolgot, amíg nem késő, mert ha a bojkot-mozgalom megindul meg lehetnek róla győződve, hogy nemsokára bezárhatják üzleteiket, mert az „Értesítő“ betüje az a kéz, mely sokkal messzebb ér, mint gondolják, üzletük személyzet nélkül marad, mert az a személyzet, melyet ők tanítottak be csalásra és amelyet büntársukká tettek, az ő *saját* fegyverükkel fogja őket megverni és ép úgy becsapják őket, mint velük megcsalattak másokat. Új személyzetet pedig nem fognak kapni, mert senkisé is lesz olyan okátalan, hogy egy csalóval, akitől óvták, szóba álljon.

És mi lesz a vége? Kénytelenek lesznek *bizonyítékát* adni, még pedig kézzelfoghatóan, hogy megjavultak és mégis csak jobb az egyenes ut, mint a görbe.

Ezért a pénzért javuljanak meg *mielőtt* pelengérré állítja őket szaklapunk, mert ezek után úgy sem látják többé csalásaiknak hasznát.

Hogy pedig a kalóz urak ne higyjék, hogy a bejelentett akció csak üres szavakkal való dobálódzás

ki ily remekül tud énekelni, hisz ennek angyalnak kell lenni. Óvatosan közelebb huzódtam hozzá, lassan a bokorhoz értem: megpillantottam:

Ebben a pillanatban abba hagyta a dalt, a guzslitát felemelte, megcsókolta s úgy suttozta magyarul:

— Édes, édes uram, merre jársz, élsz-e még, gondolsz-e a te árván hagyott asszonyodra!

Most levette arcától a hangszert, oldalt fordult: Oh uram Isten! Lehetetlen, hogy ily csunya arcban, ily csunya szájból oly szép hang jöjjön.

Tényleg rengeteg csunya egy nő volt, de a hangja felért minden szépséggel.

A hogy jöttem, oly lassan el is távoztam. A táborom aludt. Visszamentem helyemre s csak úgy reggel felé aludtam el én is, mert még telve voltam a gondolattal:

„Miért is nincs ez a szép hang egy szép testben is egyuttal.“

Reggel tovább mentünk, elfeledtem a guzslita mellőli hangokat, csak most jutott eszembe a betegágyamon.

emlékeztetem őket arra az időre, mikor lapunkban megvolt az „Óvakodjunk“ rovat állandóan. Az abban megnevezettek annyira bojkottálva lettek, hogy a végén mind *megjavult* és a rovat magától megszűnt, mert nem akadt károsított, pedig minden számban addig közöltük a károsító nevét, míg a kárt jóvá nem tette és a bejelentést vissza nem vonták.

Igy lesz ezután is. Elégszer kértük, fenyegettük meg a károsító üzleteket, hogy hagyják abba eléggé meg nem bélyegezhető működésüket, mert nem akartuk szennyesülnet a nyilvánosság előtt mosatni, de ők ezt félremagyarázták és azt hitték, hogy azért huzódnak erélyesebb akciótól, mert tehetetlenek vagyunk velük szemben. De mivel garázdálkodásuk már türhetetlenné vált, megmutatjuk majd, hogy az éremnek másik oldala is van!

A tisztességes kartársakat pedig felkérjük: *közöljenek velünk minden egyes esetet és meg fogják látni, hogy hamarosan kiirtjuk a gatz!*

Szirmai Andor.

Használjunk hadisegély postabélyeget.

Peres kavarodás egy éjjeli mulató körül.

A bíróságok döntése.

A múlt évnek még első felében adtam le szaklapunk hasábjain harmadik közleményemet ama cikksorozatomban, melyet annak idején fenti cím alatt megkezdtem. A mint az ugyanis olvasóink előtt emlékezetes lesz ama valóban párját ritkító valóságos perhalmazatot ismertettem ezekben, a mely egy brassói elsőrendű éjjeli mulató adásvétele körül keletkezett és a mely közel másfél éven át a brassói bíróságokat és azok felsőbb fórumát is foglalkoztatta, míg végre is a közelmúltban befejezést nyert és a melynek *végeredményéről* ennél fogva most már módunkban áll megelőző közleményeim befejezéséül lapunk olvasóit és ezzel karunkat tájékoztatni.

M. I., aki egy emberöltőn át volt irigylésre méltó tulajdonosa a város legelőkelőbb nyilvános házának, ezt a jó jövedelmű üzletet tudvalevőleg a több, mint két évtizeden át nála alkalmazott házvezetőnőjének P. M.-nak szerződésileg átadta. A vételi összeg elég tekintélyes summa, vagyis 74.000 korona volt, a melyből 30.987 korona 29 fillér esett a leltárilag átadott berendezési tárgyak és ingóságokra. Vevő ezt a vételért havi 1200—1200 koronás és az említett ingóságért külön havi 500 koronás részletekben kötelezte magát eladónak fizetni.

Nők a hadtörténelemben.

Egy gyémánt története.

— Igen, inkább meg fogok halni, semhogy az angol nélkül éljek . . .

— Már mondtam, hogy halálad bizton be fog következni, ha az angollal még csak beszélni is merészelsz.

— Nem féled Bráhma Isten haragját apám? —

— Bráhma Isten engem földi helytartójává szemelt ki s a mit én teszek az Bráhma Istentől jön.

Másnap ugyanabban az órában megjelent Róbert Howra Punjabbnál.

— Eljöttem tudós bölcs és mindentudó fakir, hogy válaszodat, mely leányod és az én földi boldogságomat foglalja magában meghalljam.

— Vitéz angol doktor, válaszom nyílt és becsületesen őszinte miként életem . . . hallod tehát, leányom sem hozzád, sem senki földi halandóhoz nőül menni nem fog soha.

— Öreg, te nem tudod most mit beszélsz, tudd meg öreg, hogy én igen-igen gazdag vagyok s ha kívánod áttérek a ti vallástokra, ne légy gyilkosa leányod szerencséjének.

— Szerencse! — mosolygott az öreg keserűen — boldogság? Ez csak odafenn Brahma és Jira Isteneknél van, a leány, az a balga, csak mátkaságra és cifraságra gondol! Hiu cafrang. Nos meg a férfi megrontó csókjaira. Én pedig azért vagyok az apja, hogy a lelki üdvére gondoljak, leányom nem lesz sem a te, jó angol, sem senkié soha.

— Nem-e . . . gunyolódott Róbert. Tán magadnak akarod megtartani a szépséges szüzi hajadont, hogy szüzi pártában tartson rendet ostoba és buta, nem létező Isteneitek arany szobrai közt, öreg-öreg, hát hol maradt bölcsességed? magad hát nem nőültél.

— El is kárhoztam nőmmel együtt:

— Hadd el a buta, célra nem vezető brahamista látományaidat öreg . . . te a csak képzeletben levő isteneitek között megpenészesedett hiu bölcs, ki vak hitednek és ravaszságodnak, meg kapzsiságodnak áldozod gyermekedet, nincs több dolgom veled, buta válaszod megjegyeztem jól, s tenni azt fogom, mit én látok jónak . . . leányod mégis az enyém lesz.

— Bizonyára, hatalmas angol, de csak holtan, lelkét, szívet, szüziességét már rég oda ajándékoztam Bráhma Istennek, ki előbb eljön érte, mint te, hivalkodó angol . . . leányom szépséges testét nem fogja ölelni durva férfi kéz.

Ajkairól a szüzi mézet nem fogja lecsókolni férfi száj, mely ledér nőekkel, boros fejjel énekelte erkölcstelen nótáit az asszonyi szerelemről, hanem virulni fog tovább teljes üde szépségében Brahma Isten dicsőségére s ha Brahma elszólítja, lelke szeplőtlenül, mint volt,

teste hozzá tér meg . . . ez az utolsó szavam hozzád idegen angol s most mehatsz, tégy azt és úgy, a hogy a te Istened néked parancsolja . . . de vigyázz is, kerülj leányomat, mert ez nem csak néked, de neki is halálát okozandja. — Aldjon meg Brahma Isten.

Róbert távozott s magában körülbelül ezt gondolta.

— Vigyázhatsz vén számár, a kacagó fél mégis én vagyok, a leány mégis az enyém lesz, de vele együtt Bráhma Istentek egyetlen szeme a nagy gyémánt is, ha ezer halál árán is.

Houwra Punjabb pedig belépett leánya ágyas szobájába, hol a leány álnok, édes mosolylyal ajkain talán Róbertet ölelték karjai álmában.

Houwra Punjabb a szép napkeleti mesékre, melyekkel kelet India telve van és kifogyhatatlan, gondolt, midőn leánya szüzi meztelenségben, akár a művészi kezekből kikerült szobrot az ablakon besűrődő hold ezüstös fényében maga előtt látta, gömbölyü vállairól lecsuszott a tigrisbőr takaró s így látni engedé a domboru keblet, a hold sugarak enyelegve, hizelegve táncolták körül . . .

— És e testet, melyet Bráhma Isten saját örömeire teremtett, e dicső testet dobjam oda férfinak, hozzá még angolnak ha ha ha . . . Soha! Brahma véled leánykám, meg fogsz halni, de halálad szelid, könnyed lészen, miként szelid valál te.

Nem így gondolkozott Róbert, ki tervét dugába dőlni látta, ha a leány nem lehet az övé.

A templomot éjjel-nappal hatalmas szál hindu harcosok őrizték s pláne, hogy köztudomásu lett a bangalapuri Rajahnál az ékkő lopás, ezen öröket a főpap megkészserezte, bár ezt Róbert tudta, de nem tulajdonított neki nagy fontosságot, miután a templomban levő arany szoborhoz egy földalatti titkos bejáró vezetett, mely bejáró titka főpapról-főpapra szállt át, ámde történetünk idejében e itkos bejáróról két lény mégis tudott.

Az egyik a főpap volt Punjabb, a másik Rhomejka a leánya, ezt Róbert tudta s ha most a főpap megtagadta tőle leánya kezét, úgy bizton gondolhatta azt is, hogy az öreg leányát mint a szeme fényét őrizni és őriztetni fogja, ez esetben pedig Róbert nem mehet be a titkos folyosóba s így a hatalmas gyémánthoz nem juthat hozzá.

Jogos volt tehát aggodalma akkor, a mikor tudatára ébredt annak, hogy a leánnyal nem találkozhatik.

Ámde a véletlen vagy az ördög segítségére jött.

Egy napon ugyanis egy kigyóbüvölő fakir jelent meg lakásán Bahngalapurban és kérte Róbertet, hogy tekintse meg tudományát.

Robert el akarta kergetni a fakirt, de az egy titkos pillantást mért feléje s midőn egyedül maradtak azt mondta a fakir:

— Hatalmas idegen, a rózsák leánya azt üzeni

néked, hogy a legközelebbi nagy zivatar alkalmával, mely háromszori napnyugta után fog bekövetkezni, vár tégedet éjjel a jubbulpuri maharadszák siremlékénél, ha nem félsz ott megjelenni, úgy menj el, nem fogod megbánni, ha pedig félsz, temesd magadba e szavaimat . . . A te Istened áldjon meg.

— Megállj fakir! Mond meg a rózsák leányának, hogy egy angol nem ijed meg senkitől, 3 nap múlva ott leszek. . . . ez pedig a tied. . . . fogd. . . . és 5 aranyat csusztatott a fakir kezébe. . . . kinek szeme ragyogott az arany láttára.

(Folytatása következik.)

HIREK

KÉRELEM! Felkérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek saját érdeükben odahatni, hogy madámjaik és gazdasszonyaik előfizetőink sorába lépjenek, mert csak így lehetünk abban a helyzetben, hogy állandóan madámokkal és gazdasszonyokkal láthassuk el előfizetőinket, mivel mi csak előfizetőket helyezünk el előfizetőkhöz, természetesen — ingyen.

Halottnak nyilvánított élő kartárs. Tóth György nagybecskereki kartárs a háború kitörésekor bevonult a . . .-ik honvédezedhez és bátran harcolt a házáért az északi harctéren. Mult évi szeptember hó 8-án egy ellenséges löveg robbant fel mellette és századosán kívül több bajtársa is látta, hogy elesett. Mivel csapataink visszavonultak akkor, nem takaríthatták el halottainkat és Tóthot halottnak véelve, otthagyták. Édesanyja tudakozódására azt a felvilágosítást kapta, hogy fia hősi halált halt, amit a hivatalos veszteségi lista is igazolt. Mint bennünket most értesítenek, halottnak vélt kollegánk él, de súlyosan sebesült állapotban az oroszok fogságába került, kik a szibériai Isinbe vitték. Utközben írta az első levelet mult év szept. 25-én, melyet hozzátartozói október 30-án kapták meg, örvendetesen megcáfolva a halálhírt. Utoljára nov. 30-án írt, mikor is megírta, hogy teljesen egészséges, a küldött pénzt megkapta, jó dolga van, de alig várja, hogy hazajöhessen.

Kérelem. Kénytelenek vagyunk a hozzánk fordulókat ismételve kénni, hogy mellékeljenek válaszbélyeget, különben nem felelhtünk, mert a postaköltség horribilis.

A szerkesztőség.

Sarkadik E. Bandi, lapunk belmunkatársa, aki hat hónapon át teljesített a déli, majd az északi harctéren szolgálatot a nehéz mozsarak mellett, mint sajnálattal értesítjük lapunk olvasóit, sebesületlenül, de súlyos betegen került haza Pécsre. Betegsége nem

veszélyes, de hosszabb gyógyulási időt igényel. — Kívánunk neki minél előbb teljes felgyógyulást.

Elítélt kerítőnő. A budapesti büntető törvényszék február 22-én tárgyalta Jankovics Istvánné bűnügyét, a ki cselédleányokat fogadott fel és azokat erkölcstelen életre csábitotta. Jankovicsné hasonló büncselekményért már kétszer volt büntetve. A bíróság most nyolc hónapi börtönre és 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

Tóth Ferenc kartárs betegen került haza a harctérről. Kívánunk neki minél előbbi felgyógyulást.

Kitüntetésre felterjesztett kartárs. Timár István temesvári kollegánk a . . .-ik honvédegedhez vonult be mint őrmester. Az északi harctéren október 17-én Novamiastónál egy sh:appnel-szilánktól a lábán megsebesült. November 26-án mint gyógyult visszatért a harctérre, de karácsony hetében hazai földön, a kárpáti harcokban újra megsebesült ugyanazon a lábán, de most már golyótól és ismét visszakerült Temesvárra mint sebesült. Február 4-én harmadszor ment az északi harctérre. Mint halljuk, hőstetteiért zászlósi kinevezésre lett előterjesztve

Károsító személyzet névjegyzéke kiadóhivatalunkba ismét kapható. Ára 6 korona. Ajánljuk e könyvecske megvételét mert sok károsodástól menti meg a kartársakat.

Károsítók. Február havában a következő károsítók lettek bejelentve.

Szalontay Lilli, Tiszaecseg 1891.

Kaizer Rozália, Szakál 1896.

Kocsádi Teréz, Ragály 1896.

Steiner Matild, Graz 1896.

Stjop Párászkucza, Kuresulát 1898.

Opré Laczi Katalin, Uzó 1897.

Githa Netti, Kepernyés 1889.

Hogy óvják Szolnokon a katonákat a nemi betegségektől. Mint Szabó Imre szolnoki kartárs írja, üzlete elé katonai őrt állítottak, aki nem engedi meg — kapott utasítás szerint — hogy katonák az éjjeli üzletét felkeressék. Szolnoki kartársunk nem hagyta annyiba a dolgot, hanem eljárta illetékes helyen, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy azért léptették életbe azt a rendszabályt, mert a nemi betegségek nagyon elterjedtek a katonák között. Csodálkozva olvastuk ezt az értesítést, melyhez csak azt jegyezzük meg, hogy az éjjeli üzletben nem lehet nemi betegséget szerezni. Sokkal célszerűbb lett volna, ha a katonai hatóság átírt volna a rendőrséghez és tudatta volna, hogy kitől szereztek a katonák a bajt, egyúttal pedig erélyesen követelték volna a titkos kéjnők összeszedését és eltoloncolását, azonkívül a kasszirnök, szállodai szobaleányok és ugynevezett pincérleányok rendőrorvosi megvizsgálását.)

Ezen részletfizetésnek biztosításául a vevő ötven darab lejáratlalt csak utólag ellátandó 1200—1200 koronás és 20 darab egyenkint 500 koronáról szóló váltókat adott át aláírásával ellátva M. I. eladónak és két éven át e fizetéseket pontosan teljesítette is, a vétel után pedig az üzletet hatóságilag saját nevére is iratta.

Az 1913. év őszén azonban egy napon ama feltűnést keltő nyilttéri közlemény látott a „Brassói Lapok”-ban napvilágot, a melyben P. M. vevő kijelenti, hogy az aláírásával ellátott említett váltókat, — bárkinek is legyenek azok birtokában — beváltani nem hajlandó, azokat érvényteleneknek tekinti, mivel ezek egy a *közkerécsökbe ütköző jogügylet* (természetesen a bordélyházi vételt értve) fedezetére adattak és így bíróilag nem érvényesíthetők. Ezt a nyilttéri közleményt aztán magától értetődőleg a további fizetések beszüntetése követte.

Könnyen elgondolható, hogy erre a szép megfélepetésre az eladó M. I. azonnal perrel felelt, mihelyt az első 1200 és 500 koronás részletfizetés elmaradt. Perelte azonban nemcsak az ebheli váltókat, hanem tekintettel arra, hogy az üzlet helyiségeinek még mindig ő, az eladó, maradt főbérlelője, perelte a közte és vevő közti bérleti szerződést is és azonnali lakkiürítést is követelt.

Igy indult meg, — a mint azt említettem annak idején — a hatalmas perlavina, a melynek egyik első folyamánya volt, hogy az eladó biztosítással lefoglaltatta a vevő alperesnek összes üzleti berendezéseit, házi tárgyait, fűkészletét, sőt ékszerait is.

Bennünket különösen és *jogilag* nagyon is érdeklően ennél a foglalásnál keletkeztek az első érdekes birói határozatok. A végrehajtást szenvedett vevő ugyanis előterjesztéssel tiltakozott ezen foglalások ellen és azt vitatta, hogy az *üzleti berendezéshez* és annak szükségleteihez tartozó tárgyak *nem foglalhatók le*, mivel azt a végrehajtási törvény-novella *tiltja*. Már ennél a kérdésnél, a mint azt szintén közöltem, *eltérő* volt a bíróságok álláspontja. A járásbiróság ugyanis vevőnek adott igazat és a *bordélyházi ipart mint hatóságilag elismert üzletet* (e szerint tehát nem a jó erkölcsökbe ütköző üzletágot!) tekintette és így a lefoglalt berendezéseket is ép úgy az üzlet fenntartásához *szükségesnek* vélvén, mint más iparágnál a törvény értelmében a foglalási zár alól *feloldotta*. A kir. tábla ellenben már némileg más véleményben volt, a mennyiben a foglalást jórészen *érvényesnek* minősítette.

Időközben a többi váltók is esedékesekké válván, az eladó ezeket is, számszerint ötöt, peresítette. A vevő természetesen kifogásolt azon az ál-

lasponton, a mit a fizetések megtagadásakor a lapok nyilttérében hangoztatott.

Egy évnél hosszabb vajudás után végre a múlt év végén meghozta a brassói kir. törvényszék a váltóperekben vagyis a *vételi ügy érdemében* ítéletét, mely biz a felperes eladóra nézve *pervesztést* jelentett.

Ez az elsőbiróság ugyanis a váltókat érvényteleneknek jelentette ki és az eladót elég súlyos perköltségek viselésére is egyidejűleg kötelezte.

Főindoka az, hogy az állandóan követett birói gyakorlat, valamint az Erdélyben még érvényben álló osztrák polgári törvénykönyvnek bizonyos hivatott rendelkezései szerint ámbár a közigazgatás a bordélyházakat megtűri, ez az intézmény mégis a jó erkölcsökbe ütközik és mint ilyen érvényes ügylet tárgyát nem képezheti és az ily ügyletekből származható igény bíróilag nem érvényesíthető! Felhozta továbbá, hogy ugyancsak az osztrák polgári törvénykönyv 878. §-a értelmében azt, a mi ép lehetetlen vagy tilos: érvényes szerződés tárgyává tenni nem lehet és ennek folytán, ha valaki tudva lehetetlen vagy tilos cselekmény eszközésére magát kötelezte, ebből az ügyletből folyólag többé mit sem követelhet vissza.

A törvényszéki ítélet emez utóbbi része az eladónak ama kártérítési követelésére irányult, melyet vevővel szemben azokért a költségekért támasztott, a mit az üzleti belső helyiségek szükséges átalakítása és jókarban tartása iránt az évek hosszu során át befektetett és amit szintén a 74.000 koronás vétel összegébe foglalt.

Érdekes továbbá a törvényszék ítéletének azon indokolása is, a mely szerint az, hogy mikor tekintendő a szerződés *erkölcstelen* tartalmúnak, az nem is egyes társadalmi rétegek külön szokásai, hanem a nemzeti közfelfogás szerint ítélandó meg és ezért az *ennél* az adás-vételnél adott váltók alapjául szolgált szerződés *erkölcstelennek* tekintendő tárgya miatt, dacára annak hogy a közigazgatás a bordélyházakat megtűri és ezt az ipart a közegészségügy rendezéséről intézkedő törvények törvényileg is rendezik.

Az első fokban eljáró kir. törvényszéknek ezt az ítéletét a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla is *helybenhagyta*. A másodbirósági ítélet indokolása nagyjában fedi az első bíróságét, a mennyiben ő is az ügyletet az erkölcsökbe ütközőknek és így *tiltottnak* tekinti.

Kommentárt mindezekhez a magam részéről nem fűzök, mert hisz polgári köteleességünkben áll a bíróságoknak a király nevében hozott ítéleteit úgy fogadni, ahogy azok keletkeztek és végre is perről van szó, mely csakis az érdekelt feleket érinti.

A közlést azonban nagyon is karunk érdeké-

ben állónak tartottam és nem kimélve fáradságot, azt üzlettársaim előtt már azért is közölni cél- és okszerűnek véltem, mivel tudvalevően üzleteink el- és átadása nálunk is csak ép úgy napirenden van, mint más iparágnál és üzleteink után az elég súlyos közterheket mi is csak ép úgy viseljük és szenvedjük, mint azok, a kiknek — mondjuk — foglalkozása nem ütközik azokba a bizonyos „jó erkölcsökbe”, a miknek aztán ódiomát alkalomadtán oly szívesen reánk háritják.

Azt tartják sokan, hogy a most még nagy elkeseredéssel dúló világháború után egy más és sok tekintetben elfogulatlanabb és tisztultabb közfelfogás fog a társadalomban tért foglalni. Ezt a nézetet mi is oszthatjuk és alapos is reményem, hogy mint annak már oly gyakran kifejezést is adtam, ez az elfogulatlanabb belátás a mi jogviszonyainkra is előnyös változást fog hozni. Adjá Isten, hogy így legyen!

Almer János.

Adakozzunk a Vöröskereszt javára!

Erről-arról.

Tudvalevő dolog, hogy a háború nagyon megszorította a titkos kéjelgéssel foglalkozó nők számát.

Nem abból a szempontból kiindulva teszem szavá ezen rákfenét, hogy megcsappant forgalmunknak még ez is konkurenciát csinál, hanem közegészségügyi szempontból.

A monarchiában ma minden embernek kötelessége a hadsereg harckészségét erejéhez képest fokozni és az országot ellentállásra képesebbé tenni. Annál súlyosabban mérlegelendő a hatóságok nobilitása, melylyel a titkos kéjnök ügyét kezeli.

Nem akarok azon tény elől elzárkózni, hogy a hatóságok megfogyott személyzettel fokozott munkát kénytelenek végezni, sem az elől, hogy fáradságot nem ismerve, igyekeznek tőlük telhetően eleget tenni a fokozott igényeknek, csak arra akarjuk felhívni figyelmüket, hogy ez a kérdés *elsőrendű* fontossága, mert a hadsereg harckészségét érinti.

A titkos prostitúciónak káros hatásán kívül az a hátránya is van a férfiakra nézve, hogy önmagát felkínálja. A férfi nem is gondol arra, hogy ösztönét kielégítse, mikor a kéjelgést titokban, orvosi ellenőrzés nélkül üző nő magát felkínálja és így betegség szerzésére csábítja, míg a nyilvános házat akkor keresi fel a férfi, mikor a nemi ösztön kielégítésének vágya hajtja.

Ismétlem, nem ezzel vádolom a hatóságokat,

hogy hanyagok, hanem csak azon szerény véleményen vagyok, hogy a nemi betegségek melegágyának, a közszemérem hóhérának: a titkos prostitúciónak nem tulajdonít elég fontosságot és hogy sok esetben talán azért is nem intézkedik, mert nem akar darázs-fészekbe nyulni.

Az aradi rendőrség ebben a tekintetben sok várcsnak mintául szolgálhatna, mert talán sehol sem fognak össze annyi titkos kéjnök, mint Aradon, de azért még marad elég, mert közegei bár fáradhatatlanok, még sem elegendők a baj teljes megszüntetésére.

*

Már egy ízben szavá tettem lapukban a kéjnök kórházi kezelése körüli mizériákat.

Általános panasz a kéjnök részéről, hogy kórházi ellátásuk rossz. Ha egy leányunk kórházba kerül, napról-napra jönnek tőle a panaszlevelek, hogy így éhezik, úgy éhezik, a koszt ehetetlen, kevés, *állítólag* sok helyen testi fenyítéket is használnak ellenük, levegőre nem eresztik őket stb.

Kötelességemnek tartom nyíltan kijelenteni, hogy — ismerve a kéjnöket — nem hiszek el mindent, amit felpanaszolnak. De valami igaz is lehet a dologban, mert nagyon *egybehangzóan* panaszkodnak.

És hol van a hiba?

Szerény nézetem szerint ott, hogy a hatóság ellenőrzése akkor, mikor a kéjnök kórházba kerül, megszűnik. Pedig ez nem helyes, mert a kéjnök sorsával nemcsak akkor kellene a hatóságoknak törődni, mikor egészséges, hanem akkor is, mikor beteg és leginkább szorul a hatóság támogatására, mert teljesen védtelen.

Megengedem, hogy a kéjnök nem tekinthető *olyan* betegnek, mint a többi kórházi ápoltt, mert betegsége egész más természetű és többnyire fentjárhatnak, de éppen azért szükséges, hogy a hatóságok ellenőrizzék, vajjon megfelelő-e kezelésük ellátásuk, engedik-e őket friss levegőhöz jutni, egyáltalán részesülnek-e kezelésben (e tekintetben sok a panasz) és hogy nem lesznek-e tovább a kórházban tartva, mint amennyire ez szükséges?

Azért említem ezeket, hogy támogassam azon szerény véleményemet, mely szerint helyesnek tartanám, ha a prostitúció országos rendezése alkalmával a rendőrség ellenőrzését kiterjesztenék a kéjnökre akkor is, mikor kórházban van. Sok panasz volna ezáltal tárgyaltanná és sok igazságtalanság lenne ezáltal helyrehozva.

Szirmai Andor.

Segítsük az elesett hősök hátramardottjait!

A HÁBORÚ

Nem keltett oly feltűnést, mint az őszi és téli Plüss Costüm ujdonságaim.

Ne mulassza el saját érdekében

egy levelező-lapon meghívni, hogy a legujabb őszi és téli modeljeimet személyesen bemutassam **vételkényszer** nélkül. **Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.**

Tisztelettel

Brüll Géza

Budapest, Akácza-utca 13. szám.

Különlegességek saját készítményű színház- és fantázia kosztümökben. Nagy választék fehérneműekben és ágyneműekben. — Telefon szám 35—49.

Madam

*elsőrendű éjjeli mulatóba
azonnali belépésre kerestetik.*

Cim a kiadóhivatalban

Csak 30 éven felüli előfizetőket helyezünk el. :: Válaszbélyeg kéretik.

Gazdasszony

azonnali belépésre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

**Csak előfizetőket helyezünk el.
Válaszbélyeg kéretik. ::**

A gyors meggazdagodás litka megtudható Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet ——— **BIHARI J.**
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 14. szám.

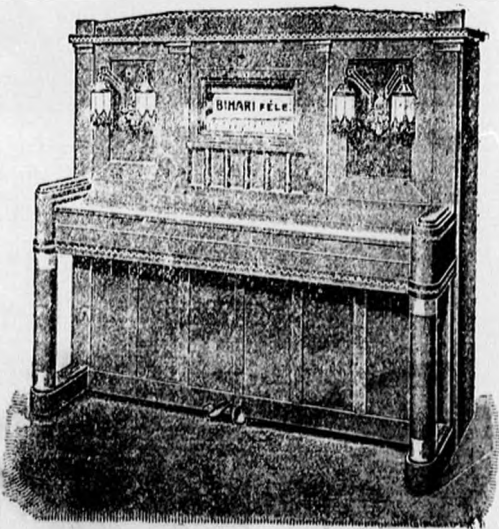
Állandóan nagy mintaraktár !

Minden érdeklődőnek vétel kötelezettség nélkül bemutatjuk működésben úgy villany, mint sulyra berendezett, tehát üzemköltség nélküli zenéinket a melyekért

öt évi jótállást vállalunk !

Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengercsere Zenéinkben a modern technika minden vívmányva, mandolin, xylophon, hegedű, stb. és van szíve Meghívásra az ország bármely részében felkeresünk az érdeklődőket

Pénztalpra jár, tehát önmagát kifizeti. Nincs kockázat. Havibérlét 20 koronától feljebb. Használt automaták előárban

Beraktározásból vissza- Szendrő és Stein
maradt teljesen új és beraktározási
keveset használt :: vállalat

Zongorák

minden elfogadható árban eladók.

Budapest, VII. k.,

Telefon: József 30—80

Kertész-u. 38. sz.

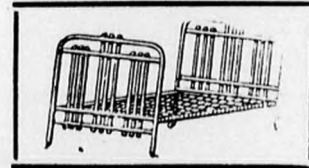
Loinger Lipót

Árad.

Haltér 8. szám, Fehér-ház.

Az Ön érdeke!

hogy szobaberendezési szükségletet olcsó pénzért beszeresse.

Az éjjeli mulatóhely tulajdonosai **10 százalék** árkedvezményben részesülnek ha az „Értesítő” című lapra hivatkoznak. Az árjegyzékben felsorolt ábrák állandóan raktáron vannak. Rézágak 60 koronától feljebb, féregmentes kovácsolt vaságyak 40 koronától feljebb, mosdóasztalok, sodronyágybetétek, sezlonok, afrik matracok, paplanok, toilett tükrök és asztalok legolcsóbb gyári árban

SZUDÁR DEZSÓ

vas- és rézbutor-gyáros. Telefon 127-80. Budapest, gyár: VII. kerület, Akácfa-utca 13. szám.

főüzlet: IV. kerület, Semmelweis-utca 27. szám.

CSARNOK.

MI SZERETNÉK LENNI?

(LUSINAK)

Tiszta üditő forrás vize
Melyből szomjad csillapítod,
Mézzé tevén azt,
Mert e vizet érinti édes ajkad.

Szép, ellenállhatatlan szép, mint Adonis hajdan,
Hogy azzal elbűvölhetném szivedet,
És örökre magamhoz láncolhatnám
Szép fehér lelkedet.

Kis madárka, a melyet te
Gyengéden becézgetel,
Lelkem örülne, hogy a legszebb lány
Ajándékoz meg szívével.

Lágy fuvalom, esti szellő
Mely csókolja kedves arcodat,
Örömmámorban usznék,
Mert akkor megtehetném, mit most nem szabad!

Zugó vihar, mely fákat tördelve
Száguld tova a fejünk felett,
Közeledben csendes szellő lennék
Körüllengve szép alakodat,
Suttogva mondanám el, mily forrón szeretlek.

Nagy, dicső, mindenkitől csodálva,
Milliók szive ujjongna felém,
De eldobnám a milliók szeretetét,
Hogy egyedül a te szíved
Lehessen az enyém.

TORMA.

Bandi meséi.

A 112. SZÁMU.

Irta: *Idahras.*

A beteget behozták, a sarokban volt egy üres ágy,
reá helyezték. Aztán ment ki-ki a maga dolga után.

A betegre rá se néztek, pedig néhány perc múlva
a láz kitört rajta, később már félrebeszél:

— Édes! eljöttem hozzád, hogy lássalak, halljam
hangodat, hisz fél évig csak az ágyuim zenéjét hal-
lottam.

— Drágám! Szeretsz még? Hü voltál? Ugye
még gondolatban sem csaltál meg?!

— Géza! Menj! Hozd el őt, hogy lássam arany-
haját még egyszer.

Fehérruhás apáca jött hozzá, pohár vizet adott
át neki, megsimitotta homlokát; a beteg lecsendesült,
kinyitotta szemét:

— Hol vagy Géza? Hivják ide Gézát, Nefelejts-
utca 2. alatt lakik Molnár Géza, a barátom.

— Jó, jó, ide hivják, csak nyugodjon meg! —
csendesíté az apáca, azzal már is intézkedett, hogy a
beteg óhaja teljesüljön.

Alig félóra múlva betegünk vágya teljesült, mert
barátja Géza a hívásra rohanva jött hozzá, most ott áll
az ágyánál, a beteg felül, hiába csitítják, megragadja a
fiatal ember kezeit:

— Szervusz Géza! Hát még is eljöttél, hogy
meghallgasd az én kívánságom? Menj el hozzá, mond
meg neki, itthon vagyok, mert még látni akartam
utoljára.

— Ugyan Béla, ne légy gyerek . . .

— Ne szakíts félbe, én tudom, én érzem, hogy . . .
— ekkor erős köhögés szakadt fel a horpadt mellből s
utánna, mint a bársonypiros rózsza jelent meg ajkain a
kibugyant vér — hogy itt a végem, látod ezt a vér-
rózsát? Ez már a halál kis kertjéből van. Siess . . .
Siess . . . hozd el, hivid el . . . mond neki csak még egy-
szer jöjjön . . .

— Jó Béla! Elhozom, mert tudom, hogy szereted
s ő is téged, én naponta találkozom vele a cukrászdá-
ban, a hol alkalmazva van. Isten veled, megyek már is
érte. S azzal már is elrohnt, magára hagyva a beteget.

Molnár Géza elment, hogy felkeresse azt a leányt,
kit barátja, a szegény beteg Béla annyira vár.

Mig ő odajárt, betegünk nyugtalanul forgolódott
ágyában, izgatottan várta azt, kit oly annyira szeretett.
A mellette levő ágyakon két könnyű beteg önkéntes
diskurált egymással:

— Miklós, mond, kiszökünk ma is?

— Nem bánom Alikám, odamegyünk?

— Hova? Az Ilonkához? Minek? Unom már,
tudod jól, kétszáz koronámba került az egész komédia
s azzal slussz!

— No de legalább a leány a tied lett.. A beteg
izgatottan figyelt minden szót, most közbe vágott:

— Mondják uraim, hol van az a kitünő hely, hol
ily jól lehet mulatni?

— A Kiss-féle cukrászdában.

— S hogy néz ki az a kisasszony?

— Ja, az Ilonka érdekl, egy szőke kis lány.

— Köszönöm! Hörögte inkább, mint mondta,
mert a köhögési roham újra rájött, a vérhányás is erőt
vett rajta, az apáca elrohant az orvosért. E percben
nyílt az ajtó s belépett rajta Ilonka és Géza. Midőn
látták közös barátjuk tusáját, odarohantak melléje,
hogy segítsenek, a beteg egy pillanatra lecsendesült,

láztól égő szemekkel rá bámult a jövevényekre s remegő hangon szólt:

— Te... nyo... mo... rult... Te... hüt... többet nem birt szólni, egy vérsugár szökött fel a horpadt mellből, beszennyezve a nő szép ruháját s aztán hátrahanyatlott, hogy a halál ő felsége kertjében öntözze a vérrózsákat.

Az ágy mellett öten térdelnek, imádkoznak: Az apáca, Ilonka és Géza, meg a két önkéntes. Szegény Béla kibékült, kihült arca értelmetlenül bámul rájuk.

15 ÉVES TALÁLKOZÓ AZ ÉSZAKI HARCTÉREN!

Az eső alább hagyott, kezdtük magunkat jobban érezni. Az ut nyomorult volt, egy sártenger az egész. Közbe akadályhoz érkeztünk: az oroszok előttünk felrobantották a hidat s nekünk a hidászok csinálta új hidon kellett átvonulni s onnan fel a vasuti töltésre és a töltésen egy darabig hosszában menni s csak így érhetünk el újra az utat.

Szóval mindez óriási lármával, komédiával járt, először az ágyuk, aztán a löszerkocsik stb. következtek. Jó magam a vasuti töltésen állva néztem az egész dolgot, mikor az ellenkező oldalról egy autó érkezett, láttam, hogy két vezérkari tiszt száll ki belőle s többé rájuk sem hederitettem.

De nem ám úgy ők, mert mikor közelembbe értek, az egyik mérgesen reám szólt:

— Maga miért nem megy oda segíteni? Mit áll itt!

— Kérem én fel vagyok a nehéz munka alól mentve.

— No csak menjen, ne álldogáljon!

De bizony én nem mentem, hanem jobban szemügyre vettem őket s ekkor valami történt. Oda lépek a magasabbik rangú vezérkari tiszthez s megszólítom:

— Nem T... y Gyurka urhoz van szerencsém?

— De igen!

— Én Sarkadi Bandi vagyok!

— Szervusz testvér! S azzal egymás nyakába borultunk, összecsókolóztunk, nem kis ámitatására a másoknak. Végre megszólalt a magasabbik a társához:

— Engedd meg, hogy bemutassalak s rám mutat:

— Unokatestvérem Sarkadi Bandi ur.

— B... Zoltán vagyok. Volt a válasz. Bocsásd meg, hogy az előbb még munkára zavartam. De hát sokszor nem tudni, hogy az egyenruha kit rejt.

— Gyere Bandi testvér, diskuráljunk egy kissé, hiszen 15 éve nem láttuk egymást, szólt az unokatestvérem s karonfogott, elsétáltunk le-fel, elmondtuk egymásnak az elmúlt 15 év eseményeit. Végre mikor az utolsó kocsink is átjött s így az ut szabad lett elbucsúztunk egymástól. Unokatestvérem adjutánsával beült az autóba s elrobogott balra én meg mentem a csapatom után jobbra.

Igy történt meg a 15 éves találkozó az északi harctéren az unokatestvéremmel.

VALLOMAS.

Egy kis vallomással is tartozom az én k. olvasóimnak. Ugyanis, hogy most idehaza betegen fekszem, most már be merem vallani, hogy én csak névleg voltam a municions-parknál, ellenben tényleg az ütegnél voltam.

A dolog úgy történt, hogy tavaly, mikor bevonultam, a parkhoz voltam beosztva, de néhány nap múlva az ütegnél beállt hiányt velem pótolták s itt is maradtam mind mai napig.

S mivel az egésznek egy postája van, leveleimet a régi címmel is kézbesítették nekem és így drága jó szüleim állandó nyugalomban voltak miattam, hiszen nem tudták, hogy fiuk hat hónapig állandó ágyutüzben élt.

Sebaj! Most már csak a betegsége javulna, hogy egyszer elmondhatnám megint: a régi vidám temperamentumos vér mozog bennem. Igérem, hogy a jövő számba vidámabb dolgokkal jövök. De hát most oly lehagoltá tesz az állapotom.

Szerkesztői üzenetek

A. J. Brassó. Köszönjük az érdekes cikket. Pénzt annak idején megkaptuk és azonnal nyugtáztuk. Üdvözet!

Sarkadi A. B. Pécs. Kimondhatalan örömiünkre szolgál, hogy még betegágyáról is felkeres bennünket munkáival. Köszönjük és minél előbbi teljes felgyógyulást kívánunk.

Singer Mihály, Ujvidék. Ismételten felkérjük, sziveskedjen értesíteni, hogy a küldött 36 koronát mikép könyveljük el? Üdv.

B. M. Gy.-Szt.-Miklós. Levelére megtalálja az elintézt első cikkünkben.

Többeknek. Kérünk válaszbélyeget csatolni.

Torma. Egyet hoztunk, egy marad. Kész, és üdvözet.

Dijmentesen küld

*madámot,
gazdaaszonyt*

az „ÉRTESITŐ“ szerkesztősége: Arad,
Damjanich-utca 12. szám.

**Ki akar üzletet
venni?**

**Ki akar üzletet
bérbe venni?**

Szakértelemmel közvetít:

WIGDER SAMU

Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Utólagos díjazás. Válaszbélyeg megkivántatik

Sürgőnycim: WIGDER ARAD.

A LEGELŐKELOBB SZALONOK ÁLTALÁNOSAN
MEGCSODÁLT HANGVERSENY-ZONGORAIT

Sternberg Armin és Testvére

CS. ÉS KIR. UDVARI

HANGSZER-GYÁR

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 60.

saját palotájából szállítja 10 évi írásbeli jót-állással! A vételár kedvező havi részletekre felosztva törleszthető. Kevésbé használt hangverseny zongoráinkat — raktáraink teltömött-sége miatt — potom árakban árusítjuk. Kérjen ezekről levélbeli ajánlatot. Villamos pianók 2000 koronáért és feljebb. Zongora-Orchestrionok 400 koronától. „Phonopiano“ művészi nűanszirozásu zongorajátszó készülékkel, zeneismeret nélkül bárki játszhatja a legnehezebb klasszikus zenei remekeket is!

RÉZBUTOR

minden kivitelben nagy választékban. Ágybetétek vas-kerettel K 12* — Ágybe'étek fakerttel K 7* — Vasmosdók 5 K-tól feljebb. Vaságyak sodronnyal az éjjeli mulatók céljaihoz megfelelők, féregmentes 36 koronától feljebb

Löbovits Jakab

vas- és rézbutorgyáros

Budapest :: Telefon hiv. József 14-22.

Főüzlet: VIII., D bozi-u. 21.

Műhely: VII., Aréna-ut 34. Raktár: VIII., Teleki-tér sátorsz. 192

Paplan és matrác

a leggazdagabb kivitelben minden színben megrendésre és raktáron kapható a legolcsóbb árak mellett.

Alexander Dezső

paplan- és matrác-készítő

Budapest, Csengery-utca 62/a. szám.

Megrendeleseket levelező-lap utján is eszközölök.

Illatszerek!

**Kozmetikai cikkek, arc- és kéz-
ápolási szerek, szappanok.**

**Fésük, fogkefék, hajkefék, haj-
tűk, hajbetétek, hajcseppek.**

**Fertőtlenítő-szerek, irrigátorok,
vatták és általában az összes szak-
mába vágó dolgok a legolcsóbban
beszerezhetők**

„HEZ”

illatszernagyáruhá. :: Buda-
pest, VIII., Kőfaragó-utca 7.

Árjegyzék ingyen bérmentve!

Szalon kosztümöket

utcai séta kosztümöket, pongyolákat és bluzokat legelőnyösebben szállít

RUSZNYÁK

divatáru cég

BUDAPEST, VII, Király utca 21. sz

Telefon 102-99.

Legujabb divatlapot a cég kívánatra ingyen küld.

GERŐ ADOLF FIA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Ajánlja a legjobban elismert Gerő féle

■ szalon-czipőt ■

minden színben a legmérsékeltőbb és szolid árak mellett.

Rézbutor,

vasbutor és háztartási cikkek.

Zománc edény különlegességek rendkívül kedvező tisztes teltélek mellett. Rézágó, vaságó, éjjen szekrény, sodrony ágybetétek. Butorok fényezése és javítása elfogadjatik. — Kivánatra árjegyzéket ingyen küldök, esetleg személyesen is megjelenek. A raktár vételkénysze. nélkül bármikor megtekinthető.

Somogyi és

Társaság Telefon 22-66.

Budapest, VII, Holló-utca 1. szám.

Harisnyák

és Tricotáruk legszebb kivitelben, legolcsóbb árban kaphatók KOVÁCS VIKTORNÁL BUDAPEST, VII., Király utca 15 sz. Vidékre sokat szállít.